

NISAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

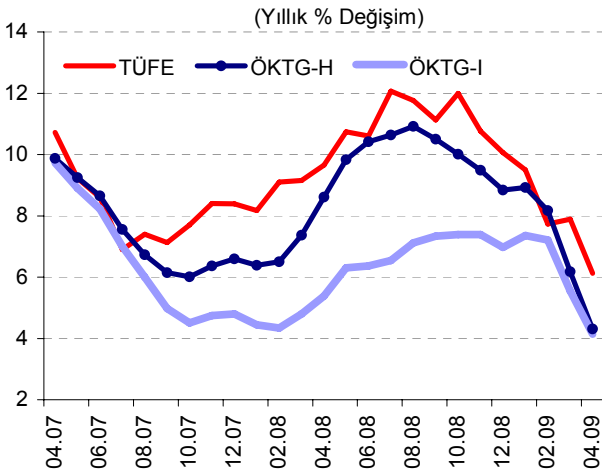
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Mayıs 2009

ÖZET...

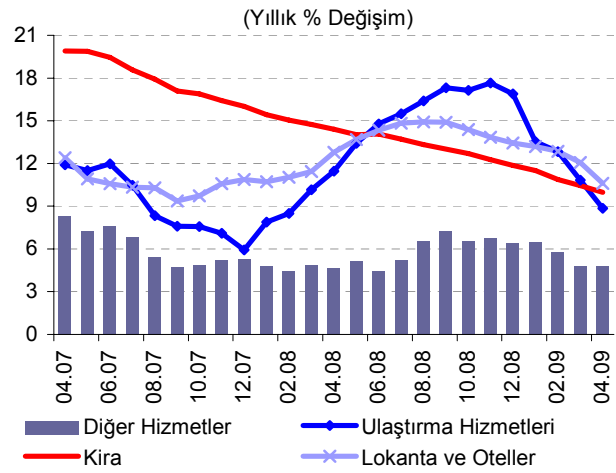
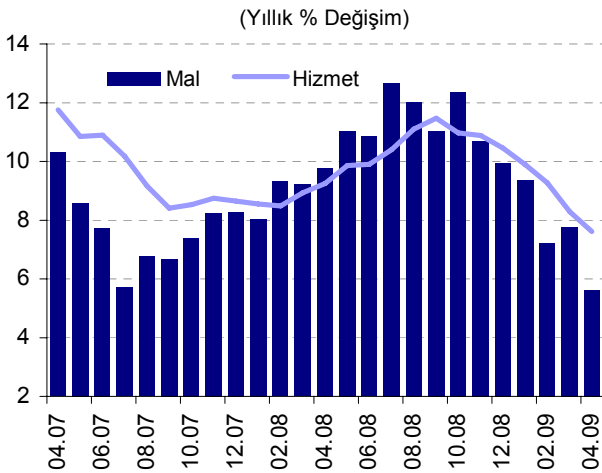
Nisan ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,02 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 6,13'e düşmüştür. Alt kalemler bazında bakıldığında, bütün temel gruplarda enflasyonun gerileme eğiliminde olduğu, özellikle hizmet kalemlerindeki yavaşlamanın giderek belirginleştiği dikkat çekmektedir. Temel enflasyon göstergelerindeki düşüş kısmen Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisi (KDV) oranlarındaki indirimleri yansıtırken, bu etkiler arındırıldığında da enflasyonun ana eğiliminin aşağı yönlü olduğu gözlenmektedir. Bu çerçevede, enflasyonun kısa vadede düşüşünü sürdürmesi ve yıl sonunda hedefin altında gerçekleşmesi beklenmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Nisan ayında tüketici fiyatları yüzde 0,02 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 6,13'e gerilemiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı 1,87 puan gerileyerek yüzde 4,31 olmuştur. Bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı da 1,41 puan düşerek yüzde 4,14 seviyesine gerilemiştir. Özel kapsamlı enflasyon göstergelerindeki bu belirgin azalışta enflasyonun ana eğilimindeki yavaşlamanın yanı sıra, Mart ve Nisan aylarında ÖTV ve KDV oranlarında gerçekleşen indirimler de etkili olmuştur.

Nisan ayında mal grubu fiyatları yüzde 0,06 oranında azalırken, hizmet grubu fiyatları yüzde 0,26 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 5,63'e, hizmet grubunda ise yüzde 7,61'e gerilemiştir.

Hizmet grubu yıllık enflasyonunda son iki çeyrekte devam eden yavaşlama eğilimi Nisan ayında da sürmüştür ve yıllık enflasyon bir önceki aya kıyasla 0,68 puan azalmıştır. Fiyatların artış hızındaki yavaşlama tüm alt gruplarda gözlenmeye devam etmektedir. Kira alt kaleminde Nisan ayı artışı yüzde 0,34 olurken, bu grupta yıllık enflasyon ilk defa yüzde 10 düzeyinin altına gerilemiştir.

NİSAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

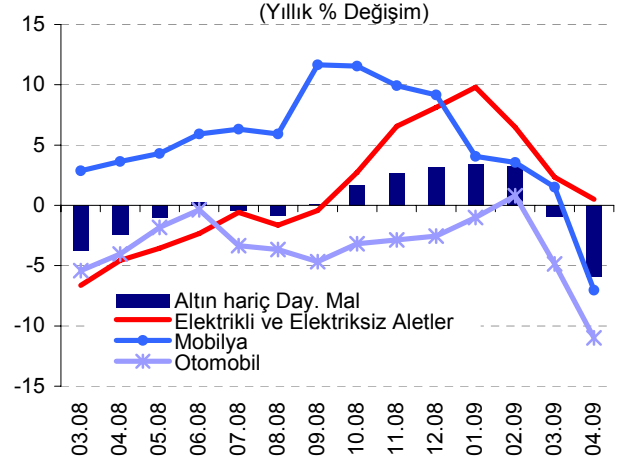
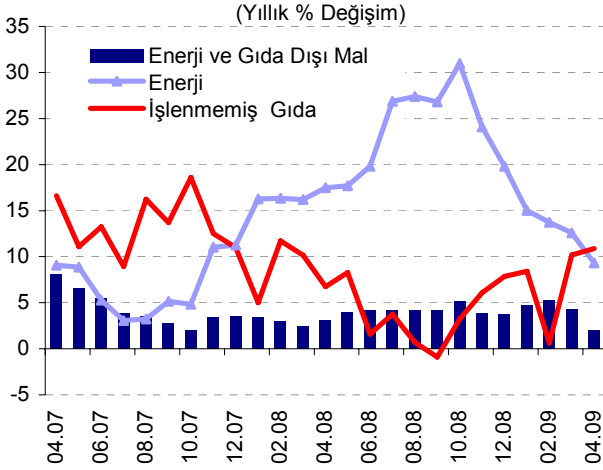

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Mayıs 2009

Enerji grubu fiyatlarındaki düşüş Nisan ayında da sürmüştür ve grup yıllık enflasyonu yüzde 9,31'e gerilemiştir. Bu dönemde, elektrik tarifelerinde yapılan indirim ek olarak katı yakıtlar, akaryakıt ve tüp gaz kalemleri fiyatlarında azalışlar gözlenmiştir. Mayıs ayında doğalgaz tarifelerinde yapılan yüksek oranlı indirimlerin ise tüketici enflasyonunu yaklaşık 0,3 puan azaltacağı öngörülmektedir. Böylelikle, bir önceki yıldaki yüksek bazın yanı sıra, ham petrol fiyatlarının mevcut seyri ve maliyet bazlı fiyatlama çerçevesinde, yurt içi enerji fiyatlarının yıllık enflasyonundaki azalış eğiliminin önümüzdeki dönemde de devam edeceği tahmin edilmektedir.

Enerji ve gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu Nisan ayında 2,17 puan düşerek yüzde 2,06 olmuştur. Bu gelişmedeki başlıca etken, dayanıklı mal fiyatlarının ÖTV ve KDV oranlarındaki indirimler sonucunda gerilemesi olmuştur. Ayrıca, giyim ve ayakkabı grubunda yeni sezon fiyat artış oranının geçen seneye kıyasla daha düşük kalması da enerji ve gıda dışı mal grubunun yıllık enflasyonunu sınırlamıştır. Altın fiyatları ise yüzde 10,86 oranında gerilemiştir.

Nisan ayında dayanıklı mal (altın hariç) grubunda fiyatlar yüzde 4,43 oranında azalmış, böylelikle grup yıllık enflasyonu yüzde -5,96'ya gerilemiştir. Mart ayının ikinci yarısında yürürlüğe giren ÖTV oranlarındaki indirimin etkilerinin Nisan ayında da sürmesi ile beyaz eşya ve otomobil fiyatları sırasıyla yüzde 2,74 ve yüzde 5 oranında düşmüştür. Benzer şekilde, Nisan ayı başından itibaren geçerli olan KDV indiriminin etkisiyle mobilya fiyatlarında yüzde 7,63 oranında azalış gözlenmiştir. Vergi oranlarındaki indirimlerin geçici süreyle yürürlükte kalması sebebiyle enflasyon üzerindeki olumlu etkilerinin de geçici olacağı tekrar vurgulanmalıdır.

NISAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

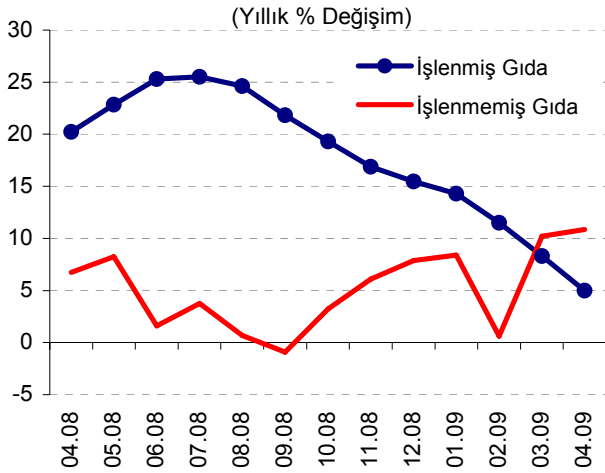

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Mayıs 2009

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Nisan 2009	Nisan 2008	Nisan 2009	Nisan 2008
TÜFE	0,02	1,68	6,13	9,66
1. Mallar	-0,06	1,95	5,63	9,78
Enerji	-1,42	1,54	9,31	17,49
İşlenmemiş Gıda	-0,95	-1,55	10,87	6,73
İşlenmiş Gıda	0,21	3,37	4,99	20,22
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	0,94	3,08	2,06	3,14
Dayanıklı Mallar	-5,06	0,75	-4,11	0,11
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	-4,43	0,66	-5,96	-2,41
Yarı Dayanıklı Mallar	2,00	4,01	6,92	10,99
Dayanısız Mallar	-0,12	0,90	7,62	11,55
2. Hizmetler	0,26	0,88	7,61	9,25
Kira	0,34	0,77	9,98	14,40
Lokanta ve Oteller	0,41	1,74	10,60	12,77
Ulaştırma Hizmetleri	-0,10	1,72	8,86	11,44
Diğer Hizmetler	0,27	0,23	4,82	4,65

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Mart ayında yüksek oranda artan işlenmemiş gıda fiyatları Nisan ayında yüzde 0,95 oranında azalmıştır. Bu gelişmede fiyatları yüzde 3,77 oranında gerileyen taze sebze-meyve alt grubu etkili olmuştur. Böylelikle, grup yıllık enflasyonu dalgalı seyrini sürdürmüş ve bir önceki yıldaki düşük bazın da etkisiyle yüzde 10,87'ye yükselmiştir. İşlenmiş gıda yıllık enflasyonu ise düşüş eğilimini Nisan ayında da güçlenerek sürdürmüş ve grup yıllık enflasyonu Mart ayına kıyasla 3,31 puan gerileyerek yüzde 4,99 olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler sonucunda, gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yıllık enflasyon yüzde 7,70'e gerilemiştir.

...ÜFE...

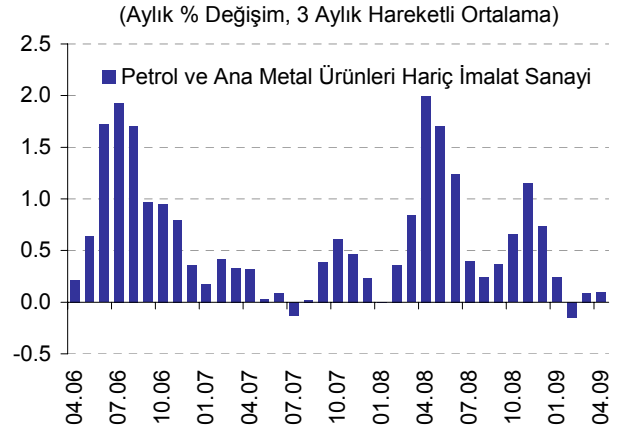
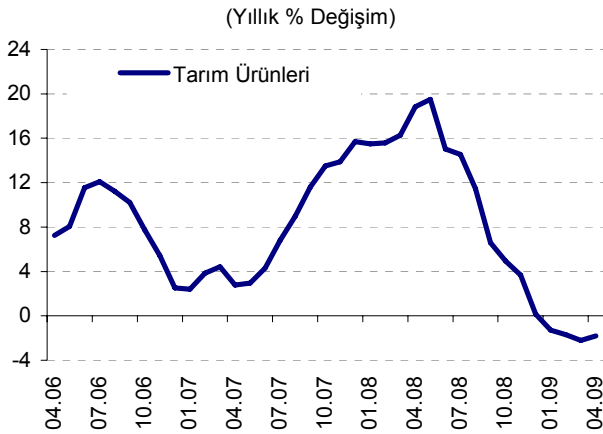
Üretici fiyatları Nisan ayında yüzde 0,65 oranında artmış, yıllık enflasyon ise 3,81 puan azalarak yüzde -0,35 olarak gerçekleşmiştir. Tarım ürünlerinde yıllık enflasyon bir önceki aya göre sınırlı olarak yükselmiş, buna rağmen grup fiyatları bir önceki yılın altında kalmaya devam etmiştir. İmalat sanayi fiyatları Nisan ayında yüzde 0,48 oranında artarken grup yıllık enflasyonu yüzde -3,15 olarak gerçekleşmiştir. Petrol ürünleri hariç bırakıldığında ise imalat sanayi fiyatlarının yıllık artış oranı yüzde 1,29 olmuştur.

NİSAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

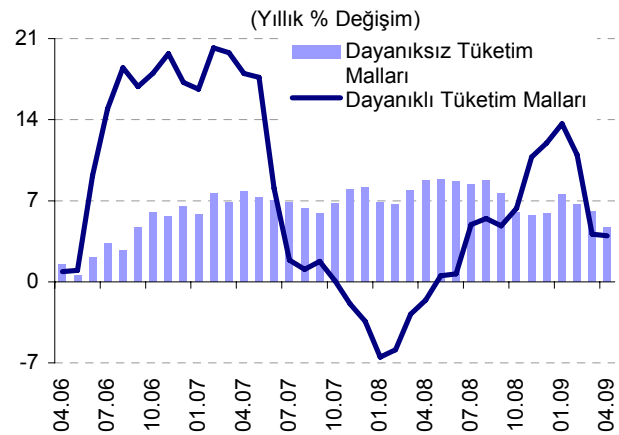
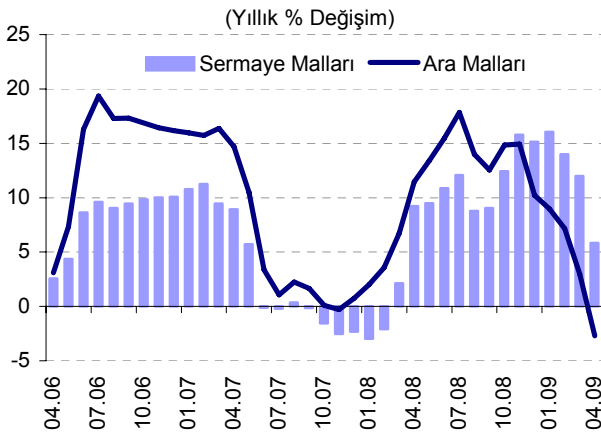

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Mayıs 2009

Nisan ayında ara malları fiyatları yüzde 0,89 oranında gerilerken, sermaye malları fiyatları metal yapı malzemeleri fiyatlarındaki artışın etkisiyle yüzde 0,83 oranında artmıştır. Dayanısız tüketim malları fiyatları, gıda ürünleri, kitap-gazete ve tıbbi kimyasallar imalatı fiyatlarında gözlenen artışların etkisiyle önceki aya kıyasla yüzde 0,75 oranında artmıştır. Dayanıklı tüketim malları fiyatları ise mobilya imalatı fiyatlarındaki artış sebebiyle yüzde 0,60 oranında yükselmiştir. Yıllık bazda bakıldığında, alt grupların tamamında yıllık enflasyonun düştüğü, enerji ve ara malları gruplarında fiyatların önceki yıl seviyelerinin altında gerçekleştiği gözlenmektedir.

Sonuç olarak, emtia fiyatlarındaki birikimli düşüşler döviz kurunun gecikmeli etkilerini telafi etmekte ve üretici fiyat gelişmeleri tüketici fiyatları üzerinde maliyet yönlü bir baskıya işaret etmemektedir.

MİGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	May.08	Haz.08	Tem.08	Ağu.08	Eyl.08	Ekm.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Mar.09	Nis.09	Yıllık
Ara Malları Fiyatları	2,03	1,69	1,42	-2,58	-1,21	0,89	-0,57	-3,60	0,04	-0,02	0,21	-0,89	-2,71
Sermaye Malları Fiyatları	-0,42	0,32	0,83	-2,54	0,04	2,48	2,33	0,20	1,23	-0,57	1,04	0,83	5,83
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	2,60	-0,30	2,13	1,52	-0,38	1,43	2,94	-0,80	-0,56	-1,47	-3,60	0,60	3,96
Dayanısız Tüketim Malları Fiyatları	-0,33	0,02	-0,06	0,45	1,07	0,28	0,61	0,31	0,40	0,81	0,29	0,75	4,70
Enerji Fiyatları	5,29	2,06	3,91	-6,19	-2,77	-0,03	-1,06	-12,18	-0,01	6,32	1,23	0,34	-4,47

Kaynak: TÜİK, TCMB.

...TABLOLAR

Nisan Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,02	6,13	1,68	9,66
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,03	-0,35	7,70	1,01	13,48
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,58	0,02	7,11	0,03	6,86
Giyim ve Ayakkabı	7,22	10,95	-0,31	11,69	4,02
Konut	18,63	-1,04	14,44	0,72	15,22
Ev Eşyası	7,53	-2,31	1,70	0,52	5,11
Sağlık	2,50	2,20	4,14	0,06	-0,43
Ulaştırma	12,64	-1,70	-4,42	2,38	8,10
Haberleşme	4,60	0,28	3,36	0,04	-0,74
Eğlence ve Kültür	2,54	1,10	9,65	-0,13	-0,74
Eğitim	2,47	0,10	6,62	0,12	6,16
Lokanta ve Oteller	5,47	0,41	10,60	1,74	12,77
Çeşitli Mal ve Hizmetler	3,79	-2,55	9,50	0,79	9,84

Kaynak: TÜİK

Nisan Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2009		2008	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	0,65	-0,35	4,50	14,56
Tarım	17,76	3,27	-1,82	2,87	18,83
Sanayi	82,24	0,08	0,03	4,90	13,59
Madencilik	2,20	0,75	11,23	4,69	21,50
İmalat	73,75	0,48	-3,15	4,92	13,29
Enerji	6,29	-4,25	38,04	4,66	15,26

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.